

Abonnement

Ønsker du at abonnere på tidsskriftet kan du bestille det online på www.dafolo-online.dk. Husk at oplyse navn, adresse, ansættelsessted og EAN nummer

Tidsskriftet koster 125,- ved bestilling af et enkelt nummer og 460,- ved bestilling af fire numre.

Ønsker du selv at bidrage med artikler til tidsskriftet kan du klikke ind på vores hjemmeside www.cepra.dk. Her finder du skrivemånel, oplysninger om de formelle krav og deadlines under menupunktet "Tidsskrift".

Redaktion

Videncenterleder Tanja Miller, Professor Palle Rasmussen, Adjunkt Maria Appel Nissen, Lektor Helle Schjoldager

Design Par No. 1

Tryk Dafolo

Oplag 1000 stk.

Udgivet af

CEPRA, University College Nordjylland
Sohngårdsholmsvej 51A
9000 Aalborg
www.cepra.dk

I samarbejde med Dafolo.

Henvendelse om Tidsskrift for Evaluering i
Praksis rettes til mail: yvm@ucn.dk eller på
tlf.: 70235003

ISBN 978-87-991408-3-1

FORORD

Tidsskriftet udgives af Videncenter for Evaluering i Praksis, CEPRA, University College Nordjylland i et samarbejde med Dafolo. Dafolo fusionerede med Kroghs Forlag i januar 2008 og vi fortsætter hermed det gode samarbejde. Tidsskriftet udkommer fire gange om året.

LEDER s6

Evaluering og kompleksitet i pædagogisk arbejde

s12

Dokumentation, evaluering og udvikling

s18

Early childhood Environment Rating Scale

s28

Et spørgsmål om kvalitet – pædagogisk kvalitet?

s34

Praksisfortællinger og kvalitet i pædagogisk arbejde

s44

Pædagogiske læreplaner som redskab

Dette tidsskriftet er det første i Danmark, der har som mål at rejse væsentlige diskussioner omkring evaluering og pædagogik i teori og praksis.

Hvert nummer har et tema, men også artikler udenfor tema kan forekomme. Temaet i første nummer var læsning, mens temaet i dette nummer er evaluering i dagtilbud og boformer. Et højaktuelt tema, da læreplansarbejdet i dagtilbudene mange steder er gået ind i fase nummer to. Fase nummer to karakteriseres ved, at der arbejdes med pædagogisk dokumentation som grundlag for systematiske evalueringer af den pædagogiske praksis. Aktuelt drejer diskussionen sig blandt andet om afgrænsningen af genstanden for evalueringen: det enkelte barns læring og udvikling, den pædagogiske praksis, den organisatoriske læring eller sammenhængene mellem de forskellige elementer af livet i dagtilbudet eller boenheden. Denne diskussion afspejler sig i artiklerne.

I den offentlige debat fylder kvalitet som begreb meget – ligeså i ministerier og forvaltninger. Indholdet i dette temanummer henvender sig bredt til aktører i det pædagogiske felt såsom ledere, pædagoger, ansatte i ministerier og kommunale forvaltninger samt undervisere ved UC i hele landet.

Temanummerets artikler:

Adjunkt Maria Appel Nissen Ph.d. fra institut for Sociologi, Socialt Arbejde og Organisation, Aalborg Universitet har skrevet lederen med titlen "Evaluering og kompleksitet i pædagogisk arbejde".

Artiklen beskæftiger sig med evaluering i dagtilbud, boformer og opholdssteder som forskellige rammer for forskellige indsatser og tager udgangspunkt i, at målsætninger og målgrupper ikke er ens. Den praksisviden, der findes, varierer. Fælles er imidlertid, at den pædagogiske indsats er et centralt omdrejningspunkt. I denne indledende artikel reflekteres der over hvilke problemstillinger og udfordringer, der er forbundet med at evaluere pædagogiske indsatser. En central pointe er behovet for, men også det svære i, at lukke op for kompleksiteten i det pædagogiske arbejde.

Lektor Torben Næsby, UCN har skrevet artiklen "Dokumentation, evaluering og udvikling".

Artiklen tager afsæt i, at der siden 2004, hvor Lov om Læreplaner i Dagtilbud blev vedtaget, har været arbejdet på højtryk med implementering og udvikling af forståelse for læreplaner i pædagogisk praksis. Ikke mindst med dokumentation, evaluering og udvikling, som er denne artikels fokus, og udviklingen af arbejdsformer for praksis omkring børn med særlige behov. De områder pædagogerne – både ifølge dem selv og eksperter's udsagn – har det sværest med. Artiklen behandler udvalgte problemstillinger i forbindelse med dokumentationsarbejdet således, at der peges på, hvilke vanskeligheder der kan identificeres snarere end hvilke løsningsmuligheder, der kan peges på. Der tages afsæt i et evalueringsprojekt, hvor Learning Lab Denmark (LLD) for Servicestyrelsen har forsket i implementeringen og evalueret de kurser, som CVU'erne gennemførte i perioden 2004-2006.

Pædagogisk konsulent Karsten Skytte, UCN har skrevet artiklen "Early Childhood Environment Rating Scale - en præsentation af ECERS i en dansk kontekst".

Artiklen tager også udgangspunkt i indførelsen af læreplaner, som har aktualiseret kravet om, at det pædagogiske arbejde systematisk målsættes og evalueres. Dagtilbudslovens § 9 siger klart: "...dokumenteres... om de pædagogiske metoder og aktiviteter opfylder de stillede mål...". Det skal endvidere overvejes, hvordan der kan følges op på evalueringsresultater. Evalueringen ses i artiklen i et fremadrettet perspektiv og sigter mod udvikling af kvaliteten af den pædagogiske praksis. Hvis en evaluering af denne karakter skal give mening, er der umiddelbart to spørgsmål, der trænger sig på: "Hvad er pædagogisk kvalitet?" og "Hvordan kan man synliggøre kvalitet gennem evaluering af pædagogisk praksis og hvordan kan resultater anvendes til yderligere kvalitetsudvikling?".

Artiklen præsenterer en gennemprøvet evalueringsmetode, ECERS, som et svar på de to spørgsmål.

Artiklen vil ligeledes beskæftige sig med, hvilke kvalitetsmål ECERS implicit indeholder og relatere dette til danske forhold.

Pædagogisk konsulent Gitte Larsen & pædagogisk konsulent Elisabeth Andersen, CEPRA, UCN har skrevet artiklen "Et spørgsmål om kvalitet – pædagogisk kvalitet? Refleksioner i forbindelse med et udviklingsprojekt". Denne artikel skal ses som et bidrag til en pædagogisk kvalitetsdebat på daginstitutionsområdet. Artiklen præsenterer resultater fra et udviklingsprojekt 2006/2007 og diskuterer evalueringsværktøjet ECERS, der synliggør kvalitet på en særlig måde. Artiklen diskuterer forskellige mulige måder at arbejde med ECERS på og forholder sig til problemstillinger konkret og praksisnært.

Videncenterleder Tanja Miller Ph.d., CEPRA, UCN har skrevet artiklen "Praksisfortællinger og kvalitet i pædagogisk arbejde". Denne artikel handler om praksis-

fortællinger som grundlag for pædagogisk udvikling. Alle steder, hvor der arbejdes med mennesker, fortælles der historier, fordi relationsarbejde involverer personligheden i arbejdet og skaber et stort behov for at dele og bearbejde oplevelser. Dette grundlæggende kendetegn ved pædagogisk arbejde har ført til en professionalisering af fortællinger og dagshistorier under betegnelsen praksisfortællinger. Parallelt med dette sker en professionalisering af dokumentation og evaluering på det pædagogiske område.

Chefkonsulent Hanne Nielsen & chefkonsulent Poul Skov Dahl, Ph.d., NIRAS Konsulenterne bidrager med artiklen "Pædagogiske læreplaner som redskab til evaluering, læring og kvalitetsudvikling?".

Artiklen tager afsæt i den nyligt afsluttede, landsdækkende evaluering af loven om pædagogiske læreplaner, som viser, at pædagogiske læreplaner indtil nu har været en faglig succes i dagtilbuddene. Men

den viser også, at evalueringsarbejdet endnu spiller en begrænset rolle i arbejdet. Hvis de pædagogiske læreplaner fremadrettet skal forblive en succes og medvirke til at udvikle den pædagogiske praksis, er evalueringskapacitet et vigtigt omdrejningspunkt. Med systematisk evaluering som en integreret del af arbejdet med de pædagogiske læreplaner har de -

som en form for 'systemtæknings-redskab' - potentiale til at være løftestang for organisatorisk læring i dagtilbuddet - den læring som er en forudsætning for kvalitetsudviklingen af den pædagogiske praksis. I denne artikel sættes der fokus på sammenhængen mellem pædagogiske læreplaner, evaluering og organisatorisk læring i dagtilbuddene.

